

Ó, až budu mrtvý, mrtvý až budu,
přijď a pošeptej, pošeptej něco milého
a já otevřu svoje oči blede
a pranic se divit nebudu.

A pranic se divit nebudu;
v tĕhle lásce bude smrt
jen klidným spaním, spaním
a čekáním, čekáním na tebe bude.

ANTOLOGIE MODERNÍ
NIZOZEMSKÉ
POEZIE

v nizozemsku už nechci žít ANTOLOGIE MODERNÍ NIZOZEMSKÉ POEZIE

v nizozemsku
už nechci
žít

sestavila **VERONIKA HAVLÍKOVÁ**

MLADÁ FRONTA

MUSTAFA STITOU
(*1974)

Afirmace

Můžu přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek
mám měkký pyj a víc než dost lásky v propadlé hrudi

už se svého hněvu otče nebojím já se nebojím
už svého hněvu otče hněvu svého zkaleného

skryté skrytým není otče
je to tšpyt zvířat lidí věcí
tak nač se modlit vkleče
když sám jsem modlitbou?

můžu přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek
mám měkký pyj a víc než dost lásky v propadlé hrudi

nietzsche litoval toho co zničil a propadl
šlénství

z darwina se k stáru stal stroj já mám
měkký pyj a víc než dost lásky v propadlé hrudi můžu
přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád a navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek

sbohem zbloudilci minulosti pěstují si pupek
kam si zítra vyřetují korintským třináct
výřečnost lásky verš čtvrtý pátý šestý a sedmý

můžu přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek
mám měkký pyj a víc než dost lásky v propadlé hrudi

ze světa vypadnout nemohu vždycky mne má
cizí matka sebere

pohlédnu-li do očí své židovské snoubenky
létají mi motýli do pusy a zase ven

můžu přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek

můžu přestat kouřit není to flasko
bezútesné jako libyjská státní televize

není to flasko jsem biologickým faktem
leč onanovat můžu
onanovat z nostalgie a kreslit
jako jsem kreslil ve věku sedmi roků

můžu přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek

jednou strhnu ano já
šátek z hlavy
své cizí matky
vždycky mne sebere

můžu přestat kouřit a když se to nepovede tak si
mám se rád navíc nejsem tlustoch ani prcek ani macek

není to fasko že mám konečně tělo
odpoledne jsem viděl tramvaj
dítě
s hlavou císařovou

sbohem zbloudilci minulosti není to fasko
mám měkký pyj a víc než dost lásky v propadlé hrudi

dost
lásky
můžu přestat s přestáváním kouřit a když se to nepovede
tak si
mám se rád navíc jsem tlustoch
prcek
macek

RAMSEY NASR
(*1974)

Udělej mi mámu

Udělej mi z mámy sněžící zahradu na pěstování.
Bílý jasmín i čajová růže zběhla.
Sytěji zvuk zevnitř vyzvání,
Tak jako plod v pece tepá.

Udělej mi z mámy dva chameleóny bezoké:
Sameček zelený bříško jí hladí,
Co něžně mu nastavila nachové,
Pak zítřek je sladce svádí.

Udělej mi z mámy svítící katedrálu v krabičce.
Co otevře se každé ráno
A slyš, jak uvnitř mnohohlasá slouží se mše
Za vše, co postrádáno.

Udělej mi z mámy holčičku ze železa.
Zocel ji třeba ranami pěstí;
Utěš ji nebo prozrad' zaklínadla,
V těle tom se potká totiž se smrtí.

K. MICHEL
(*1958)

Básníku!

Učeš si vlasy, vyčisti boty!
Vystroj své nitro!
Podáme ruku větru.
Pozdravíme horizont.

Tolik k vidění! Tolik k činění!

Naučíme se řeči ptáku.
Pozřeme písek času.
Výfoukneme svět jak sklenku.

Ano! Jména jsou dechem.
Světlo je výkřik ptáka.
Pravda je pohádka.

Budeme číst větru z dlaně.
Dáme věcem jiná jména.
Porazíme idiomy hloupostí.
Promluvíme si s obzorem mezi čtyřma očima.

Ano! Ano! Potkáme se, pozdravíme s každým.
S celníkem, s mraky, s vyletělými lodkami.
S prádlem ve větru, s racky, s lípami.
S hudbou, s atlety, s krajovými pokrmý.
S vrchními, s místními zvyky, s přechody pro chodce.
Se všemi!

Vydáme se na cesty bez mapy.
Dostaneme se všude.
A setřeseme každou ruku, každou věc
Každé jméno dohromady.
A budeme volat a budeme křičet dokola:

Ema má mámu! Ema má mámu!

MARJOLEINE DE VOSOVÁ
(*1957)

Požitek z vaření

S lačnými řadry stojí touha vedle dřezu,
líbá semeno rajských jablek, vidí, jak se vzdouvá
nákyp pod vlhkou utěrkou. Rukou laská
svičku mladého býka, jeho chtivý jazyk
je pro ten její jako stvořený; blaženě mu shladí
koule na pánev. Vášně
je princeznou kuchyňně s kůží k omakání,
poddainá jako těsto, voňavá jako máslo, bezbranná
vykostěná kachna, co chce být nahá
jako oliva v oleji, broskev ve šťávě.
Chce se naporcovat na řeznickém špalku, být osahána
hltavými prsty a za žhava spolýkána.
Být rybou plovoucí na smetaně
houpanou, poznanou, touženou, vychutnanou.

ARJEN DINKER,
(*1956)

Přehled

Když ti bylo 50 a víc,
Jedlas už jen kraby a střepy.

Když ti bylo 40 a víc,
Dívala ses na frajery s blyštivými boky.

Když ti bylo 30 a víc,
Navštěvovalas románské kostelky v úterý.

Když ti bylo 20 a víc,
Poslouchalas pořád jen holé zvuky.

Když ti bylo 10 a víc,
Začalas už snít o pekle.

Když ti bylo 0 a víc,
Koupila sis starodávnou bárku.

Když ti bylo – 10 a víc,
Opakovaně sis podívala zápěstí.

Když ti bylo – 20 a víc,
Milovalas válečné dokumenty.

Když ti bylo – 30 a víc,
Ráda ses zhlížela v debarérech.

Když ti bylo – 40 a víc,
Našla sis místo k šílenému mlčení.

BERNLEE
(*1937)

Krystalka

Jako kluk jsem se poučil z příručky
Postav si krystalový přijímač
že zvuky jsou přenašeny vlnami

Je nějaký pramen zvuku: divčí hlas,
padající sklo, pes který štěká
tam a tam v určitém čase
A potom je ticho
tak tiché jako zvuk
který se napříč provrtá světem

A už je tady! Vtrhne
do cívek, vinnutí a lamp
a dosáhne k mému uchu

Dívka –
Řinčení skla –
Pes který štěká –

Tady!

A pak se rozhostilo ticho, ticho
které mne napříč provrtalo –
cestou po ulici ve mně křížovaly zvuky

Ten pocit mě už nikdy neopustil –
při mluvení slyším stále ještě něco
co se právě blíží, bleskurychle a tiše

/ 80 /

K. SCHIPPERS
(*1936)

Urč. zákl. číslovka podst. jm. (mn. č. abstraktum)

Pro Roba Neumannbuse

Předložka podst. jm. (j. č. konkrétum) sloveso 3. os.
j. č.
silné přechod. podst. jm. (j. č. konkrétum)

Příd. jm. III. st. urč. zákl. číslovka
podst. jm.
(j. č. konkrétum) předložka člen. urč. podst. jm.
(j. č. konkrétum)
přísl. od II. st. urč. zákl. číslovka předložka člen. urč.
podst.
jm. (j. č. konkrétum)

/ 81 /

RUTGER KOPLAND
(*1934)

Nekonečně mnoho problémů

Slovu problém bychom se měli vyhýbat ze dvou prostých důvodů:

existuje nekonečně mnoho příkladů problémů, které neexistují – k tomu se ještě vrátím

stejně tak existuje nekonečně mnoho příkladů problémů, které sice existují, ale neříká se jim tak – také k tomu se ještě vrátím.

Všechny události kupříkladu, ano všechny, kolem nás a v nás, se udály a my se ptáme proč.

Odpusťte mi mou jedinou odpověď: proč ne?

Vždyť všechny události jsou výjimkou ze všech těch pravidel, podle nichž se nedějí.

Je tudíž lepší slovo problém nepoužívat, neboť problémy, které existují a které neexistují, jsou tytéž.

Tak bych mohl pokračovat, dokud nepřestanu.

Mnohé hovoří pro, za tím nic.

JUDITH HERZBERGOVÁ
(*1934)

Dětské zrcadlo

Až budu stará, chci mít zlaté lokny a nechci prasklé žilky a nechci podbradek, a když budu mít vrásky v padesáti, tak jen ty od smíchu, ne brázdý kolem pusy, jen malé vějířky okolo očí.

Nebudu lhát ani se prát, proč bych měla, a nikdo nikdy nebude lhát mně.

Nechci ty špinavé, mastné, šedé rousy a určitě mi taky nebude smrdět z pusy.

Chci mít psa, kozu a tři kočky, směji být doma, to je potom psina a bobky, ty mi nevadí.

Kočky můžou do postele, pejsek má pelíšek.

Chci také krásné kvítky s velkými květy, žádné ty nudné trávy a žádné mšice nebo co.

Chci moc hodného muže, co je trochu slavný, a celý den a taky celou noc budeme pořád jenom spolu.

CEES NOOTEBOOM

(*1933)

Návnada

Poezie nikdy nemůže jednat o mně,
ani já o poezii.

Já jsem sám, básně je sama
a zbytek je červů.

Stál jsem v ulicích, kde bydlí slova,
knihy, dopisy, zprávy,
a čekal jsem.

Vždycky jsem čekal.

Slova ve světých či temných formách
mě měnila v temného nebo světlého člověka.

Básně mě mýjely

a poznávaly samy sebe jako věc.

Mohl jsem je vidět a vidět sebe.

Ta náruživost nevezme nikdy konec.

Eskadrony básní hledají své básničky.

Bloudí bez komanda velkým krajem slov

a čekají na návnadu své dokonalé,

uzavřené, zbasněné, utvořené

a nedotknutelné

formy.

HANS FAVEREY

(*1933–1990)

Opakovaně se dokonce jeví

že je dobré být ve skutečnosti;

jenže pro básně to většinou nic

není. Vodní mech značí sice místo

kde se nachází pramen, ale též

bezpočet jiných míst, kde už o

prameni nemůže být řeč,

natož pak o mechu. Tak to chodí i

s vodními vílami a hledači pramenů,

výrobci veršů a s úderem

perutí pod donebevolajícím

ujářmujícím nebem.

RUDY KOUSBROEK
(*1929)

kromě anděla

spadne vše co člověk vyhodí do vzduchu
zpět na zem
zpět na zem
spadne vše co člověk vyhodí do vzduchu
kromě anděla

REMCO CAMPERT
(*1929)

Poezie je čin

Poezie je čin
stvrzující. Stvrzuji,
že žiji, že nežiji sám.
Poezie je budoucnost, myslí
na příští týden, na jinou zem,
na tebe, až budeš stará.

Poezie je můj dech, hýbe
mi nohama, váhavě někdy
po zemi, která o to žádá.

Voltaire měl neštovice, ale
uzdravil se sám, když vypil
120 litrů limonády: to je poezie.

Nebo takový příboj. Roztříštěný
na skalách není opravdu poražený,
ale bije dál a je tím poezií.

Každé slovo, co se napíše,
je útokem na stáří.
Nakonec zvítězí smrt, jistě,

ale smrt je jen tichem v sále,
poté co poslední slovo odeznělo.
Smrt je dojetí.

JAN HANLO
(1912-1969)

Ááte

Ááte ááte ááte

Bu

Ááte ááte

Ááte ááte ááte bu

U u

U u ááte ááte ááte

O

O o o

Ááte o o o

Ááte u u

U u u

U u u u u

U u u u u

U u u u u u

U u u artd.

Ááte ááte ááte

Ech ech éch

Éch éch artd.

Ááte ááte ááte bu

artd.

artd. artd.

Hu bu hu bu

Hu bu hu bu

B bu

Bu u u

U u (artd.)

U u u u

artd.

Ech ech éch éch éch

Ó-ech ó-ech ó-ech ech ech ech"

Ah ach ah ach ach ah a

Oh ohh ohh hh hhh (artd.)

Hhd d d

Hdd

D d d d dá

D ddá d ddá dá

D dá d dá d dá d dá dá dá

dá

Dá dá demband

Demband demband dembrand dembrandt

Dembrandt Dembrandt Dembrandt

Du d du d du ddá du

Dá dó dó dó dá dó dó dó

Dó dó dá dó d d

Dó dó dó d d d d d

Dè dè dè dá dd dè

Dè dè dè dè

Knè knè knè knè áte knè ěr

Knè knè áte knè ěr

Knè áte áte áte áte áte

Árě áte ááte

Áte áte ááte

Áte áte

Bu

Ááte ááte ááte bu

Ááte ááte bu ááte ááte ááte bu

M. VASALIS
(1909–1998)

Idiot v lázni

Ramena pokrčená, pevně zavřené oči,
Skoro v poklusu a někdy zatat do zíněnky,
Idiot každý týden v koupeli se smočí,
Ošklivý, opřený o sestru, co nezná omluvenky.

Páru, když z horké lázně stoupá,
Uvítá s poklidem: bílou tmou...
A s každým kusem šatů dole doufá,
Že ponoří se víc a více v říši z pradávného
Snu.

Po rukou sestry vklouzne do koupele
Tenoučké paže zkrříží na hrudi,
Okolo úst pomalu smích se probudí,
Blažený vzdech, jak žízeň když uhasíš
Cele.

Ztrápená tvář se vyprázdní a zkrásní,
Na nohou prsty napřímí se jako bílé květy,
Dlouhé bledé nohy, již lehce ochablé,
Jak kmeny břízy prosvitnou zelenými světy.

V té vody zeleni je jako nezrozený
A neví ještě, že všechny plody dozrát
Nemohou,
Rozum těla je dosud neztracený,
Naděje ducha se ještě drží na nohou.

A pokaždé, když z lázně vytažen
A osuškou vydřený do sucha,
Do hrubých, tvrdých šatů oblečen,
Brání se divoce a pláče do ticha.

Tak každý týden narodí se znovu,
Krutě vyhnaný z vodního světa ráje,
A každý týden osud zadá mu úlohu,
Na prknech života plachého blázna hraje.

HENDRIK MARSMAN
(1899–1940)

Poldry

Po podtrech brouzdal jsem
v lehounké cloně deště
nekonečná je zem
nekonečnější ještě
cesty k obzoru vedou;
nebe se nízko klene
v zátoce zešřené
měsíc tká mlhu šedou.

Země třiceti proudů,
lid, který chodí po ní,
zatrpkl ze šarvátek,
co Boha dělí, starek,
purpur a věnec z trní.

Nekonečná je zem
i cestám konec není,
které k obzoru vedou;
vstříč kráčí m rozednění,
měsíc tká mlhu šedou.

SIMON VESTDIJK
(1898–1971)

Periferie

(*M. Nijhoffovi*)

Ze všeho nejradši mám zbytky venkova:
Kde luční vítr přivánutý z dále
Proplešká prádlo na šňůře; tovární areály,
V nichž neduživou travu k zemi přiková
Nákladňák s tajemstvím, jež v docích utří.
Protože tam, kde život v přežití se mění,
Aniž se žije, bývá osamění
Větší než v horách nebo ve strži.

Čoud parní vlečky a z bělíren pach
Anebo z pecí, kde se mušle pálí,
Nad vůni tymiánu ve snách dojme.

A černé telátko, jež tady přivázali,
Má báseň osvobodí, žádný strach
A v jeden obraz se struskou ho pojme.

JAN GRESHOFF
(1888–1971)

Pobuda

Dobře ji živ a! neurpí ztrátu
Svou nenávisť: ten živel rovný zlatu
K falešným pomahačům v nájmů strátu.

Ruku svou nepodej jsa v mužném právu
Tomu kdo dobrovolně pro svou slávu
Jakkoli slouží vojenskému stavu.

Kaši na fiškuse lapače lidí
Třináctou vizáž co každého šídí
Pomáhej vězněným ať žalářník se klídí

Prchej kdykoli po tvém šestí pase
Směnárník bankéř: vždy zaprodaný kase
Prašivé oplzlé a nenažrané prase.

Vykopni notáře a to hned
A jeho čekatele jak by smet
Vždyť ze tvých pláští vysávají med.

Kdo v privilegiích žije jak v síti
A nad kmánem se vždycky pánem cítí
Je španý ve svém nepocitivém žití.

Dobře ho živ a! nespadne mu klec
Svůj odpor k majetku i zisk je pouhá věc:
Nic víc než svoji tvář nemívá poctivec.

J. C. BLOEM
(1887–1966)

De Dapperstraat

Příroda je pro spokojené anebo prázdné hlavy.
Komu příroda ve zdejší zemi svědčí?
Lesík je sotva než noviny větší.
U kopečka se zase vilky staví.

Mně dejte ulici, co v městě chodím po ní.
Vodní břeh ukovaný do nábřeží.
Mraky, které ze všeho nejlíp běží,
Když kolem vilkyře je vítr vzduchem honí.

Tomu, kdo málo čeká, všechno předčí přání.
Život své čarokrásy zprvu skrývá,
Než vyjeví je v plné kráse kolikrát.

K tomuhle dospěl jsem při ranním přemítání.
Za nevilídného deště, jak to bývá,
Docela šťastný ve své Dapperstraat.

WILLEM KLOOS
(1859–1938)

Umírání

Stromy chrádnou v pozdní době léta,
Nehybně čekají až vbrzku přijde zima...
Jak všechno tiché je... v tom mrtvém tichu dřímá
Mé vlastní žití, jež už poodlétá.

Ach, nechtěl bych se spokojit jen s málem,
Ve Verších v Lásece – neboť kdo by rád
Zemřel bez toho? Ale kdo by snad
Chtěl v světě něco získat běsem nebo žalem?

Odejdu v pokoře, tichu a spokojen.
Z tohoto Žití nic nevezmu jen
Jedinou myšlenku, jež tu ve mně zvučí:

Neřeba vzhlížet k milé Smrti v bázni:
Mrtvé květy už znovu nvyypučí,
Já ale krásně zmrtyýchvstanu v Básni.

JACQUES PERK
(1859–1881)

Sonetům

Znáte zvůně, moje sošné znělky,
Vy ditka myslí klidných dnů!
Svobodu řídí zákon velký:
Poslušný zase vašich zákonů:

Podle svého svobodná řeč se mění
V šlechtemém umění, jež bez hranic se zdá:
Důmyslnost se bystří v omezení,
A vládnout bude ten, kdo sebe ovládá:

Do úzkých hranic upoutaný duch
Jak topol k svobodě se bude drát
Provrátá zemi i blankytný vzduch:

Moře lásky dokáže přelít snad
Kapku po kapce – jak nádherný vzruch...
Sonety zněte! Skládal jsem vás rádi!